

Brev ikke var tilintetgjort; og naar en saadan Tilspøielse ikke fandt Sted, da tør det formeentlig regnes blandt de Mangler i Kirkens Forsætning, paa hvilke Grundloven vil, at der skal raades Bod ved Lov. Thi Kongens Berettigelse til at være Udøver af den højeste Magt ogsaa i kirkelige Sager (Kongeloven § 3. 6.) lader sig, som nødvendigt Betingelse, udlede af den ham i samme Lovs 1ste Paragraph paalagte Forpligtelse, vældig at haandhæve den rene Tro mod alle Kjættene, Sværmere o. s. v. Fra denne Forpligtelse er Statsmagten, navnlig forsaauidt den er gaaet over paa Rigsdagen, ved Grundloven befriet. Det synes da ogsaa deraf at være den naturlige Følge, at med den særegne Forpligtelse ogsaa den særegne Berettigelse bortfalder. Forstaaer man ved Frihed, ikke Indvøidernes Frihed, Samvittigheds-Religions-Frihed, Associations-Frihed, tænker man ved dette Ord nærmest paa den Ret og Frihed, der maatte tilkomme et Kirkesamfund som det evangelisk-lutheriske her i Danmark, et Samfund, der var et anerkjendt og har bestaaet gjennem Aarhundreder; sætter man denne Frihed deri, at det, under Statens Tilsyn og Bærgemaal, men uden dens usornødvne Indblanding, frit kan udvikle sig overeensstemmende med de Principer, det har vedkjendt sig; stiller man sig paa dette Samfunds Standpunkt: da vil det formeentlig for en upartisk Betragter af Forholdene vise sig, at medens den i Kongens Haand beroende uindskrænkede Lovgivningsmagt i verbøslige Anliggender ved Regjeringsforandringen i 1849 blev indskrænket, mere bundet og betinget, saa gif den i samme Haand hvilende, men med Hensyn til Kirkesamfundets Troesbekjendelse indskrænket, bundne, betingede Lovgivningsmagt i kirkelige Anliggender ved samme Regjeringsforandring over i en mere uindskrænket, ubundet, ubetinget Myndighed, over i den confessionsløse Rigsdags Haand. Det altsaa, mener jeg, er for det evangelisk-lutheriske Kirkesamfund, naar der tages blot Hensyn til Lovbestemmelser, Betydningen af den i 1849 fuldbyrkede Forandring, at det kan blive udsat for en mere hensynsløs, absolutistisk Brug af Lovgivningsmagten end i Souverainitetens Dage. Det har ikke været Lovgivernes Hensigt; de have fra først af været betænkte paa at raade Bod paa denne Usuldfommenhed. De have tilspøiet § 75. Mere kunde ikke gjøres dengang.

Man har sagt: Kirkesamfundet har ingen Grund til Klage; der findes i Grundloven en Paragraph, der er stillet til at raade Bod paa de Mangler, hvortil der er taget Hensyn i § 75. — § 5 gjør det til Pligt for Kongen, netop fordi han er Konge, at være af den evangelisk-lutheriske Troesbekjendelse; han er Kirkesamfundets naturlige Værge og Forsvar, til hvem den Klagende kan henvende sig med Begjæring om, at det kongelige Veto maa blive bragt i Anvendelse. Det turde dog kun være i yderste Nød, at Kirkesamfundet skulde beslutte sig til at følge denne Anviisning; det turde være misligt, om Kirkesamfundet trængte sig som Supplicant ind mellem de tvende Udøvere af den lovgivende Magt. Der vilde desuden Intet udrettes derved. Kongen kan ikke bringe sit Veto i Anvendelse uden ved Hjælp af en Minister; men hvor længe han skal kunne beholde et Ministerium, beroer for en stor Deel paa Rigsdagen.

Man har sagt: Den evangelisk-lutheriske Kirke er en Føllekirke, Kirkens Bekjendelse er Folkets Bekjendelse; men Folket, forsaavidt det skal træde op som lovgivende Magt, har sin naturlige, lovlige, anerkjendte Repræsentation i Rigsdagen; det er det evangelisk-lutheriske Folk, der gennem Rigsdagen regjerer sig selv.

Der er et Skin af Sandhed i den Tale, men som forsvinder, naar man seer nærmere hen til, at Rigsdagen kun repræsenterer Folket i politisk Henseende; thi Ingen kan vælges dertil, medmindre han har, om fornødent, godtgjort, at han har Indfødsret, og deraf følgende politiske Rettigheder. Men vilde Noget forlange af en Valgcandidat, at han skulde godtgjøre sin kirkelige Indfødsret, vilde Fordringen blive afvist, som savnende al Hjemmel. Rigsdagens Forbring paa at gjælde for Repræsentant for Kirken er uden al Hjemmel. — I Aaret 1848 tilstillede den i Koeskilde forsamlede extraordinaire Stænderforsamling den danske efter Slaget ved Slesvig for Overmagten vigende Armee en Adresse, som bragte Hilsen „fra Repræsen-